



մին կայսեր անունն անկողն խորհրդ-  
դոյն մէջ ամբողջ ունի, պատիւ մը,  
որ Ռուս ազգէ չեղող ուրիշ ոչ ոք  
ունեցած է: Մեր կովկասու գլխա-  
ւոր վաճառականներն ալ Հայ են:  
Վերջապէս Հայոց ազգն ամեն տեղ  
նշանաւոր եղած է իւր ուշմութեամբ,  
աշխատասիրութեամբ և նախապե-  
տական բարութեամբ: Իսկ Պուլկարաց  
համար կրնայ կրկնուիլ այն խօսքը  
թէ « ոչ բան մը մտնուած էն, ոչ ալ  
բան մը ստորած »:

Վերջին թղթաւորութիւնը եկած էւ-  
րոպական լրագրաց մէջ հետեւեալը  
կը կարդանք:

Պէրլին 14 յունիս:

Տէրութեանց խորհրդին գործն  
աւարտելու համար յառաջիկայ յու-  
լիս ամսոյն մէջ գետնախորհուրդ  
մը պիտի գումարի ի վիճենա կամ  
ի Կ. Պոլիս:

Իբրև ստոյգ կը նկատուի թէ Ա-  
լեքսանդրի պիտի գրաւէ Պոնիան ու  
Հէրսէքն: Այս գրաւումն իբրև տե-  
րութեանց խորհրդին արդիւնքն  
ընդունուելով՝ կրնայ նաև իբր ստոյգ  
նկատուիլ՝ ըստ տրամադրութեան  
տէրութեանց՝ թէ կարևոր երկիրներ  
պիտի տրուին Յունաստանի: Անգ-  
ղիոյ գիտաւորութիւնն այս է, և  
միւս տէրութիւնք ալ հակառակ չեն  
այս տրամադրութեան: Նոյն խի-  
նութիւն կընդունին Յունաստանի մեծ-  
նալը, բայց կողմէ օր՝ միայն թեոս-  
ալիս, կիրիս և Եպիւրոսի կէսը տրուի  
անոր: Կը հաւատան թէ Անգղիոյ  
աւելի բան տալ կողմէ Յունաստանի:  
Սակայն այժմէն դժուարին է ճշդիւ  
նշանակել տէրութեանց դիտարու-  
թիւններն, որովհետև ամենն ալ ծա-  
ծուկ պահելու փոյթ ունին:

## ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 21 յունիս:

Թայմիլ առած տեղեկութեանց նայե-  
լով, Անգղիա և Աւստրալիա կը պահանջեն  
եղեր, որ վերջնական հարաբերութիւնը կըն-  
քուրեն պէս, Ռուսը Պուլկարիան պար-  
զելով մեկնին, Օսմանցիք ալ Պալքանները  
գրաւեն:

Լոնտրա 22 յունիս:

Կլոպ լրագրին հրատարակած գրու-  
թեանց դէմ բողոքելու նպատակաւ պահ-  
պանողականաց կողմէն ժողով (միթինկ)  
մը գումարելու առաջարկութեան հաւա-  
նութիւն տուաւ Լոնտրայի Լորտ քաղա-  
քապետը:

Մորիսիլ Բոսթ և Սթանտարտ լրագ-  
րերը կըսեն թէ, Լորտ Սալիսբորի Կլոպի  
հրատարակած պայմանագիրը չտարագ-  
րելով, միայն անոր հետ գտնուող գրու-  
թեանց ներքեւ իւր անուան սկզբնատառը  
նշանակել է:

Թայմիլ լրագրին Պէրլինէն ստացած  
տեղեկութեանց նայելով, տէրութեանց  
խորհրդոյ այս (չարած) աւուր նստին մէջ  
վիճարկութեան դրուելը հետեւեալ  
խնդրոց վրայ, Ռուսիոյ, Աւստրիոյ և  
Անգղիոյ տէրութեանց միջև կատարեալ  
համաձայնութիւն գոյացած է:

Պալքանները Պուլկարիոյ սահմանա-  
գրուի որոշուած են:

Օսմանցիք իրաւունք պիտի ունենան  
Պալքաններուն մէջ ամրութիւններ շինե-  
լու և այն ամրութեանց մէջ զօրք պա-  
հելու:

Սոֆիա Բուլղարիոյ գաւառին, և Վար-  
նա Պուլկարիոյ սահմանին մէջ պիտի մը-  
նան: Պուլկար ալ թուրքաց ձեռք պիտի  
մնայ:

Գարատալի սահմանը հիւսիսակողմէն  
դէպի Սերբիա սղծուիցնելով, ասոր փո-  
խարէն հարաւակողմէն պիտի ընդար-  
ձակի:

Այլ բնիկ Ղարապաղի է, և զինուորա-  
կան ստորին տասնամեկնէ մինչև զօ-  
րավարութեան տասնմեկն բարձրացած է  
իւր հանձնարումն ու քաջութեամբ: Ծ. Խ.

Պէրլին 22 յունիս:

Պուլկարիոյ բոլոր սահմանագծերուն  
նկատմամբ համաձայնութիւն գոյացած  
է: Պալքանի կիւրծերը թուրքաց ձեռքը  
պիտի մնան: Սակայն Պուլկարիոյ նկատ-  
մամբ կարգադրութիւնը շատ կէտեր կան  
տակաւն: Բանակցութիւնը կը շարունա-  
կեն:

Գարատալի համար Ռուսիոյ կայսեր  
որոշմանը կ'սպասուի: Սերբիոյ խնդիրն  
յետոյ պիտի դայ: Թէ՛ այս և թէ՛ վերո-  
յիշեալ խնդրոց վերաբերեալ դժուարու-  
թիւնները լիազօր երեսփոխանաց չմնա-  
պատրաստական բանակցութեանց մէջ  
պիտի լուծուին:

Պէրլին 22 յունիս, իրիկուն:

Տէրութեանց խորհուրդն այսօր ժամը  
2 ին գումարուելով, 4 5/4 ին ցրուեցաւ:  
Երեսփոխանաց ամենն ալ ներկայ էին:

Փարիզ 22 յունիս:

Պուլկարիոյ սահմանին նկատմամբ  
Անգղիոյ առաջարկած պայմանները կըն-  
դունին Ռուսիա, և կը հաւանի որ Պալ-  
քաններուն պահպանութիւնը թուրքաց  
ձեռքն յանձնուի:

Լորտ Պիքսֆորտ տէրութեանց խոր-  
հրդին շարունակութեան իբրև պայման  
այս երկու կէտերուն ընդունուիլը պա-  
հանջած էր:

Թէ՛ Պուլկարիոյ և թէ՛ Բուլղարիոյ գա-  
ւառաց մէջ հաստատուելը կառավարա-  
կան դրութեան և վարչական ձևին վրայ  
գետ համաձայնութիւն գոյացած չէ: Անգ-  
ղիոյ և Աւստրիոյ համաձայնութիւնը կա-  
տարեալ է:

Պէրլին 25 յունիս:

Տէրութեանց խորհրդոյ երէկուան  
նստին մէջ համաձայնութիւն հաստա-  
ւեցաւ Պալքաններն հիւսիսային Պուլկա-  
րիոյ սահման որոշելու վրայ: Միայն թէ  
քանի մ'երկրորդական կէտերու կարգադ-  
րութիւնը զինուորական յանձնաժողովի  
մը ձեռք պիտի կատարուի: Վարնան  
հիւսիսային Պուլկարիոյ կը մնայ:

Մակեդոնիոյ արևմտեան կողմէն մաս  
մ'երկիր նորէն թուրքաց պիտի տրուի:  
Հիւսիսային Պուլկարիոյ քաղաքական վար-  
չութեան եղանակին վրայ գետ որոշում  
մ'եղած չէ: Պալքաններուն հարաւային  
կողմը գտնուող Պուլկարիոյ վարչութիւնը  
թուրքիոյ երաշխաւորութեանը տակ պիտի  
գործի:

Տէրութեանց խորհուրդը վաղը (եր-  
կուշաբթի) նորէն նիստ մը պիտի ընէ:

Մատրիտ 25 յունիս:

Թագուհին հիւանդացաւ: Երէկ սաս-  
տիկ արիւնհոսութիւն մ'երեւան գալով  
խիստ տկարացուց զինքը:

Պէրլին 24 յունիս:

Այսօր տէրութեանց խորհրդոյ հինգե-  
րորդ նիստը գումարեցաւ: Կորչաքոֆ իշ-  
խանը տկար ըլլալով՝ չկրցաւ ներկայ գլու-  
նուիլ: Լիազօր երեսփոխանը հարաւային  
Պուլկարիոյ կազմութեամբ զբաղեցան,  
որ ինքնօրինութիւն մ'ն բոլորովին բնիկ  
զինուորութիւն մը պիտի ունենայ:

Պէրլին 24 յունիս, կէս օր:

Ռուսաց լիազօր երեսփոխանները կա-  
րևոր յայտարարութիւններ պիտի ընեն  
տէրութեանց խորհրդոյ այս աւուր նիս-  
տին մէջ: Թուրքիոյ պատուիրակները  
մինչև հիմա պահած զոչաւոր լուսթիւն-  
ներն լալելու պիտի պարտաւորին: Պուլ-  
կարիոյ խնդրոյն սկզբունքը վերջնական  
կերպիւ որոշուելուն պէս երկիրն սահմա-  
նազրկին որոշուել և վարչութիւնը կա-  
նոնաւորելու համար յանձնաժողով մը  
պիտի կազմուի:

Պէրլին 24 յունիս իրիկուն:

Տէրութեանց խորհուրդն այսօր երեք  
ժամու չափ գումարեցաւ: Այս նստէն  
գոյացած տաւարութիւնը զոչաւորուի  
են: Վերջին նախապատրաստական բա-  
նակցութեանց մէջ վիճուած խնդրոց է-  
ական կէտերն որոշուեցան բոլոր սկզբունք-  
վաղը տէրութեանց խորհուրդը նոր  
նիստ մը պիտի ընէ:

Մատրիտ 24 յունիս իրիկուն:

Թագուհւոյն վիճակն յուսահատական  
է: Վերջին խորհուրդները մատակարար-  
ւեցան իրեն:

Լոնտրա 24 յունիս

Օսմ. Բոսն. 45 11/16  
Փոլս. 4865 483/4  
Բ. 1869 47

» 1871 51 3/4  
» 1872 27 5/8  
» 1873 16 7/8  
» Կղկալ. 70 1/8  
Անգլ. Բոսն. 95 11/16

Փարիզ 24 յունիս.  
Օսմ. Բոսն. 45,50

## ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քուրիէ Տ'Օրիան կը ծանուցանէ  
թէ մայրաքաղաքի Գերմանական  
գետական Տը Բոյս իշխանը վիճենայի  
դիւանդան անուանելու է, և յառա-  
ջիկայ ուրբաթ օրը պիտի մեկնի մայ-  
րաքաղաքէս:

Շարաթ օրը զրոյց ելաւ թէ նոյն  
գիշերը Ռուսաց և թուրքաց յառա-  
ջապահները կուի մ'ըրեր են, ըստ  
ոմանց Այսթինֆուրի մօտ, ըստ այ-  
լոյ ալ Պէռլին քաղաքէն մօտ, և երկու  
կողմէ 12 հօգի վիրաւորուեր են:  
Վաղըթ և Օսմանլի լրագրերը այս  
զրոյցը սուտ կը հանեն:

Թէրքիստան Շարք լրագրին ալ  
կըսէ թէ քանի մ'օրէ ի վեր Ռու-  
սաց զօրքերը գիշեր ցերեկ օրատե-  
րազմի պատրաստ վիճակի մէջ են:

Լինկուրի լրագրերը կը ծանուցա-  
նէ թէ անցեալ ամսոյ 20 ին հեղեղա-  
նման անձրև մը գալով մեծ վնաս-  
ներ գործեր է քաղաքիս մէջ և շրջ-  
ջակները, մեծամեծ ծառեր արմա-  
տախիլ եղեր, անուրի վրիւ և ցո-  
րենի արտաքին արուեր են: Երկու  
մարդ և տղայ մ'ալ կեանքերն իւ-  
րուեր են:

Կիրակի օրը Թուրքանէի կողմը  
Սպանիացի ծովային զօրաց և թուրք  
երկաւորաքաղաք մէջ ծանր կռիւ մը  
տեղի ունենալով, երկուստեք սուր,  
ախուս և քարեր գործածուելու, շրջ-  
ջակայ տուններուն և սրճարաններուն  
սպակիները ջրախիլուել և թուրքե-  
րէն քանի մ'հօգի վիրաւորուեր են,  
բայց ի վերջոյ Սպանիոյ գետնա-  
կան շոգենաւէն մակայիներով զօրք  
հասնելով, իրենց ընկերներն աւեր  
շոգենաւը տարեր են, և այսպէս կը-  
ռիւր վերջացեր է:

## ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

| ԷՍՆԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՆ                |          |        |  |
|--------------------------------|----------|--------|--|
| 12 յունիս երկուշաբթի իրիկուն   | 47, 16   |        |  |
| 13 յունիս երեքշաբթի առաւօտ     |          | 16, 36 |  |
| բացուեցաւ                      |          | 47, 2  |  |
| ժամ 5 ին                       |          |        |  |
| Բուլղարի երկաթուղի             | Քր.      | 53     |  |
| Թուրքիա                        | Իր.      | 283    |  |
| ԸՆԹԱՅՐ ԱՐԺԵԹՂՈՅ                |          |        |  |
| Կ. Պոլիս 12 Յունիս             |          |        |  |
| Ստիւթի ձեռնարկի րոտ. Անգլ. Իր. | 3, 35    |        |  |
| » փոխանակութեան                | 3, 30    |        |  |
| Կ. Պոլսոյ Պանքային             | 5,       |        |  |
| Քրէտի ձեռնարկ                  | 3, 30    |        |  |
| Քրէտի Օսթրո-Թուրք              |          |        |  |
| Փոլս. 1863                     | Ֆր.      | 81     |  |
| » 1865                         |          | 82     |  |
| » 1869                         |          | 75     |  |
| » 1872                         |          | 26     |  |
| » 1873                         |          | 74     |  |
| Թրամուայ                       | Օսմ. Իր. | 4 30   |  |

## Ա. Չ. Ս. Ս. Ս

ԱՌԱՋ ԼՐԱՅԻՆՈՒՄԻՆ ԻՐԻՆ

Ի ԴԻՄՍՏ ԳԵՐ. Տ. ՄԵԼԷԲԵՆԵԿ Ծ.  
ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՄՈՒՐՈՍԵՍԵՆՆԵՆ  
ԱՌԱՋԱՆՈՐԻՆ ԶՄԻՆՈՒՄԻՆ  
Յարկէն Դատարանէն Ժողով

Պատուարժան երեսփոխանը գաւառի  
Զմեւանից:

Մի տարիէն աւելի է, որ առաջնոր-

կը խնդրենք մեր արդոյ ընթերցող-  
ներէն որ ուղարկութեամբ կարգան այս  
կարեւոր առաջարկութիւնն, որ իմաստուն  
տնտեսութիւնը ճշմարիտ հայրենասիրու-  
թեան հետ միացնելով ազգային յառաջ-  
դիմութիւնն իր քաղաքականութիւնը  
ցոյց կուտայ:

Դուրեւան իւր վարեմ' և սոյն մի-  
ամեայ շրջանէն զգրկէ ամեն օր յու-  
ղած է սիրտս մի խնդիր, զոր ինքնին չը  
կարենալով լուծել՝ հարկ կը համարեմ այ-  
սօր ներկայացնել պատկառելի ժողովոյդ  
ուղարկութեան: Ներկայացուցած խն-  
դիրս սոյն գաւառի հայութեան միայն  
վերաբերեալ մի յատուկ խնդիր է և կը  
պարունակէ իւր մէջ այնպիսի կէտեր, ու-  
րոց ամբողջութեան մի ընդհանուր ա-  
նուն տալն դժուարին է: Սակայն ես մի  
անուն պիտի տամ այն խնդրոյն, և ե-  
թէ նոր թուի ձեզ այս անունն՝ առաւել  
բացատրութեանցս վրայ դարձուցէք ձեր  
մտադրութիւնն քան անունն, և ահա  
պիտի տեսնէք, որ անուն և իրողութիւն  
համապատասխան են իրարու: Իմ առա-  
ջարկութիւնն է Զմեւանի ազգային ներքին  
տնտեսական և քաղաքական խնդիրն: Սակայն  
մի՛ կարծէք թէ բարոյագիտութեան և  
տնտեսագիտութեան դասեր պիտի աւան-  
դեմ ձեղ: մի՛ կարծէք թէ վերացական  
առարկութեամբ պիտի զբաղեցնեմ ձեր  
միտքը: ո՛չ բնաւ. ընդհակառակն ես պի-  
տի ձեր աշայ տալն ամբողջութեամբ  
կերպովն անյայտի իրողութիւններ, զորս  
զուր ամենքդ ամեն օր և ամեն ժամ կը  
տեսնէք, բայց թերևս ուղարկութեան  
առած չէք: Հետեւապէս, իմ նպատակս  
ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ ձեր հանապազօր  
տեսածներն աւելի շօշափելի կերպիւ ներ-  
կայացնել ձեզ և խնդրել, որ խորին մը-  
տադրութեան առնուք:

Մի տարիէն աւելի է, ինչպէս ասա-  
ցի, որ առաջնորդութեան պաշտօն կը  
վարեմ և զրեթէ ամեն օր կը տեսնեմ,  
աղքատութիւնն իւր ամեն տեսակ երե-  
ւոյթներով Ազգ. վարչութեան կը ներ-  
կայանայ: Խօսքս այն եկաւոր և անցա-  
ւոր աղքատներուն վերայ չէ, որք ծովէն  
ու ցամաքէն կը գան և կանցնին, ազ-  
գային աղքատիկ արկղին ճանապարհի  
ծախք կորուցելով, այլ այն աղքատներուն  
վերայ է, որք Զմեւանի մէջ կը բնակին  
և ամենքն ծանօթ են մեզ իրենց յաճա-  
խակի տեսութեամբ: Մեր Ազգ. վար-  
չութիւնն իւր բոլոր խորհուրդներով կամ  
ճիւղերով պաշարուած է սոյն աղքատնե-  
րէն: Օր չըկայ, որ սոյն աղքատներէն  
մի խնդիր չընէ Ազգ. վարչութեան կամ  
խորհրդոց ատեանն: Այլ ցաւիմ, որ ա-  
ռաջնորդութեանս առաջին օրէն սկսած  
սոյն բազմաթիւ և բազմատեսակ խնդրոց  
համար գոնէ մասնաւոր ցանկադրութիւն  
մի բռնած չեմ, որ կարողանամ ձեզ ներ-  
կայացնել, թէ և մեծ մասամբ արձա-  
նադրուած են զիւանական ատենագրու-  
թեանց մէջ:

Թողունք աղքատութեան այն պարզ  
խնդիրներն, որք ուղղակի նպատակ և ու-  
ղորմութեան կը վերաբերին և որովք ան-  
ընդհատ կը տագնապի մեր Տնտեսական  
գործունի խորհուրդն: Մեր վարչութեան  
ատենին ներկայացած խնդրոց շատերն՝  
գարձեալ աղքատութիւն կը պարունակեն  
ի ներքուստ: Երբ կին մը կը բողոքէ իւր  
աւանդէն, կամ այր մի իւր կնոջմէն, իմա-  
ցէք որ աղքատութիւն կայ ծածկուած  
խնդրոյն մէջ: Երբ հայր մի կը գանգատի  
իւր գաւառիցն, գաւառի մի իւր հօրմէն,  
զրացի մի իւր դրացիէն, գարձեալ իմա-  
ցէք, որ աղքատութեան շարժառիթ կայ  
սքողեալ: Յու է ասել, որ աղքատու-  
թեան հետ այսպէս կապակից է նաև ան-  
բարոյականութիւնն, այն է կապ. կռիւ,  
գողութիւն, անհաւատարմութիւն ևն:

Թողունք այն աղքատներն, անկա-  
րողներն, որք Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ  
կը պատասպարուին և հոգացողութեան  
մեծ առարկայ են Ազգ. վարչութեան  
համար: Լսեցէ՛ք, պատմեմ Ձեզ թէ  
աղքատութիւնն ի՞նչ տնտեսական մեծ-  
վէճք է Զմեւանի աղքատաց համար:  
Բայց այնպիսի վէճք, որ երկուր ժամու-  
նակէ ի վեր սովորական դաւալով կար-  
ծես թէ աւելի առիթ կը տանք ազգային  
բոլոր մարմնոյն վերայ ճնարակելու:

Եկեղեցին յատուկ ամսականներ կը  
տայ աղքատներուն: Ազգ. վարչութիւնն  
բրինձ, ալիւր և զրամ կը մատակարարէ  
աղքատներուն: Աղքատասիրաց ընկերու-  
թիւնն զեզ ու դարման կը մատուցանէ  
աղքատներուն: Ազգ. վարչութիւնն ազ-  
գային կալուածներէն ծրի բնակարաններ  
կը տայ աղքատներուն: Հայ ընտանիք-



